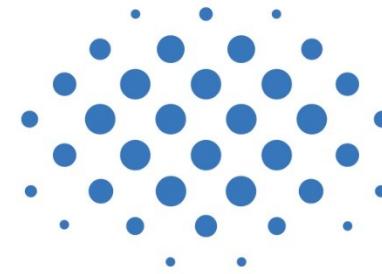

Otvorena nauka i
intelektualna svojina

Iskustva iz oblasti softvera

Otvoreni kod
Otvoreni podaci

NIKOS
Europe

Osnovni pojmovi

Kategorija: Autorsko pravo

S Wikipedije, slobodne enciklopedije

Glavni članak ove kategorije je [Kršenje autorskih prava](#).

- Autorska prava, licence i patenti?
 - A) Ne znam šta su.
 - B) Znam ponešto.
 - C) Znam prilično.
 - D) Znam jako dobro.

Osnovni pojmovi

- ***Copyright***

Zakonski regulisano autorsko pravo je pravo korišćenja ili odobravanja drugima da koriste koje uživaju stvaraoci autorskih djela

- ***License***

Licenca reguliše upotrebu i distribuciju

- ***Patent***

Patent je skup ekskluzivnih prava koja štiti pronašlača u zamjenu za doprinos razvoju društva

Softverske licence

- Dvije osnovne vrste
- ***Proprietary - zatvorene***
 - Vlasnički softver se licencira pod uslovima propisanim od strane noccilaca autorskih prava
 - **Ne može biti iznad zakona**
- ***Free and open-source (FOSS) - otvorene***
 - Prihvatanje uslova licence vezano za distribuciju
 - Korisnik može da **koristi, proučava i mijenja** softver bez prihvatanja uslova
 - **Permissive** - minimum ograničenja
 - **Copyleft** - forsiranje propagacije prava

Koja prava daju/definišu?

- Zadržavanje autorskih prava
 - Sve osim javnog vlasništva
- Pravo izvođenja i prikazivanja
 - Sve licence
- Pravo umnožavanja
 - Sve osim vlasničkih
- Pravo izmjene
 - Samo FOSS i javno vlasništvo
- Pravo distribucije
 - FOSS - da, uz pridržavanje uslova licence
- Pravo promjene licence
 - Permissive da, copyleft ne

Creative Commons licence

- Da li znate šta su **Creative Commons** licence?
 - A) Ne znam šta su.
 - B) Znam ponešto.
 - C) Znam prilično.
 - D) Znam i koristim ih.

Creative Commons licence

- CC0
- CC **BY**
- CC **BY-SA**
- CC **BY-ND**
- CC **BY-NC**
- CC **BY-NC-SA**
- CC **BY-NC-ND**

- Javno vlasništvo - Public Domain
 - Nije baš licenca sama po sebi
- CC0 jeste licenca - "**No rights reserved**"
 - Odricanje svih prava i predavanje vlasništva u javni domen
 - Korisnici mogu da urade šta god požele
- **Ko želi takvo nešto?**
 - **Smithsonian Institute** - 2,8 miliona 2D i 3D unosa
 - **NASA** - gotovo sve slike, modeli, itd.

Creative Commons licence

- CC **BY** - Attribution
- Dopušteno sve sve dok navedu **autore**
- U svijetu softvera su to BSD, MIT i slične licence
- Napoznatiji predstavnici:
 - **Android**
 - Apache web server, Firefox, Chromium

Creative Commons licence

- CC **BY-SA** - Share-Alike
- Dopušteno sve ali **distribucija pod istom licencom**
- U svijetu softvera su to GPL i srodne licence
- Najpoznatiji predstavnici:
 - Linux
 - R

Creative Commons licence

- CC **BY-NC**
- Dozvoljeno sve ali
samo za nekomercijalne upotrebe
- CC **BY-NC-SA**
- Dozvoljeno sve **nekomercijalno** ali
distribucija pod istom licencem (BY-NC-SA)

Creative Commons licence

- CC **BY-ND**
- Dozvoljeno sve ali **bez distribucije izmijenjenog djela**
- CC **BY-NC-ND**
- Dozvoljeno sve **samo za nekomercijalne upotrebe i bez distribucije izmijenjenog djela**
- Najrestriktivnija licenca - najveća ograničenja

Open Data Commons

- Public Domain Dedication and License (**PDDL**)
 - Odgovara CC0 - javno vlasništvo
- Attribution license (**ODC-By**)
 - Odgovara CC **BY** - navođenje izvora
- Open Database License (**ODC-ODbL**)
 - Odgovara - CC **BY-SA** - distribucija pod istom licencom